

O DELU SEKCIJE ZA OPERACIJSKE RAZSIKAVE (SDI-SOR) V LETIH 1997–2002

dr. Lidija Zadnik Stirn, predsednica SDI-SOR
redna profesorica za področje OR, BF UL

Sekcija za operacijske raziskave (SOR) je sekcija Slovenskega društva INFORMATIKA (SDI) in aktivno deluje v sestavu SDI. SDI-SOR je bila ustanovljena 8. decembra 1992 pod okriljem Slovenskega društva INFORMATIKA. Ob desetletnici uspešnega dela SOR se člani SOR iskreno zahvaljujemo prof. dr. Janezu Gradu in dr. Janezu Barletu, ki sta SOR postavila na noge, prof. ddr. Viljemu Rupniku, ki je prvih 5 let uspešno vodil SOR, gospodu Tomažu Banovcu, ki je kot predsednik SDI pokazal veliko razumevanja za ustanovitev SOR in pripomogel k njegovemu sprejemu pod streho SDI, in nanazadnje vsem številnim članom SOR in SDI, ki so kakorkoli pripomogli k uspešnemu desetletnemu delu SOR, pri čemer je treba še posebej izpostaviti sedanjega predsednika SDI, g. Nika Schlambergerja. Pri vsem tem pa je moja dolžnost, da člane SDI opozorim na odnos SDI do SOR, ki se kaže v aktih SDI. Statut SDI nikjer niti z eno samo besedo ne omenja OR, na kar so nas opozorili celo iz tujine, na primer, ob priložnosti postopka sprejemanja SOR v IFORS. Nadalje, zapisnik občnega zbora SDI, z dne 23. 10. 1997, ne omenja poročila SOR za obdobje 1993–1997, ki ga je 6. 10. 1997 na treh straneh pripravil prof. Rupnik, takratni predsednik SOR. Iskreno upam, da bomo takšne in podobne spodrsaljaje popravili.

SOR je vsedržavnega pomena, šteje okrog 70 članov in združuje strokovnjake s področja operacijskih raziskav, ki delujejo na slovenskih vzgojno-izobraževalnih ustanovah (predvsem fakultetah), institutih in v podjetjih. Glavni cilji SOR, ki so se v obdobju 1997–2002 izvajali:

1. vzdrževati strokovne stike med diplomanti s področja OR in sorodnih področij,
2. skrbeti za popularizacijo stroke,
3. animirati gospodarstvo za uporabo metod OR in sodelovati z gospodarstvom s ciljem reševanja problemov s področja OR,
4. osvežiti znanje in informiranje članov SOR,
5. skrbeti za občasna srečanja uporabnikov in strokovnjakov s področja OR,
6. publiciranje temeljnih in aplikativnih raziskovalnih dosežkov,
7. organiziranje domačih in mednarodnih srečanj,
8. formalno in neformalno povezovanje z domačimi in tujimi sorodnimi organizacijami.

Odločitve o delu SOR so se sprejemale na sejah Upravnega odbora (UO) SOR. Od konca leta 1997 do danes je **SOR imela 10 rednih sej UO**. Vsi zapisniki sej so v arhivu SDI-SOR oz. na <https://www.drustvo-informatika.si/sekcije-drustva>, zato navajam tu le najpomembnejše sklepe teh sej:

1. Na 1. seji UO SOR, 8. 12. 1997, je bilo izvoljeno novo vodstvo SOR (predsednica prof. dr. L. Zadnik Stirn, podpredsednik dr. S. Prešern, tajnik mag. S. Drobne). S ciljem, da se k aktivnemu delu SOR pritegnejo vse na področju OR vodilne institucije, je bilo članstvo UO SOR razširjeno od prejšnjih 8 na 19 članov. Tako od leta 1997 šteje UO SOR 22 članov. Člani UO SDI-SOR so poleg predsednice, podpredsednika in tajnika še: J. Barle, M. Bastič, M. Bogataj, L. Bogataj, V. Čančer, D. Čepar, A. Čizman, L. Ferbar, S. Devjak, J. Grad, S. Indihar, M. Jeran, J. Kušar, V. Lenart, B. Logar, V. Omladič, V. Rupnik, J. Usenik in J. Žerovnik.

Na seji je bil sprejet tudi sklep o izdaji druge monografije SOR in sklep o včlanitvi SOR v mednarodno organizacijo IFORS. Za izpeljavo včlanitve v IFORS je bil imenovan dr. S. Prešern. Prof. ddr. Viljem Rupnik je poročal, da je SDI-SOR postala mecen revije CEJORE (Central European Journal of Operations Research and Economics). Soizdajatelji te revije so avstrijsko, hrvaško, madžarsko, češko društvo OR in SDI-SOR.

2. Na 2. seji UO SOR, 24. 3. 1998, je bila sprejeta strategija organizacije 5. mednarodnega simpozija iz OR.
3. Na 3. seji UO SOR, 26. 10. 1998, beležimo kot najpomembnejše sprejetje BELE KNJIGE o strategiji SOR, aktiviranje članov SOR in sprejetje dejavnosti za pridobivanje novih članov SOR.
4. Na 4. seji UO SOR, 19. 4. 1998, je bil sprejet sklep o aktivnem sodelovanju SOR na DSI'99 in sklep o promociji druge monografije SOR z naslovom Rešitve proizvodnih problemov (Solutions to Production Problems).
5. Na 5. seji UO SOR, 29. 11. 1999, je bilo sprejeto poročilo o uspešnem poteku 5. mednarodnega simpozija iz OR v Preddvoru, poročilo o aktivni udeležbi članov SOR na DSI'99.
6. Na 6. seji UO SOR, 20. 3. 2000, je bil potrjen načrt za vse dejavnosti v zvezi z izdajo druge monografije SOR.
7. Na 7. seji UO SOR, 28. 6. 2000, je bilo sprejeto poročilo o izdaji monografije Rešitve proizvodnih problemov/Solutions to Production Problems (28. 6. 2000) in načrt organizacije 6. mednarodnega simpozija iz OR v Preddvoru, SOR'2001.
8. Na 8. seji UO SOR, 14. 12. 2000, je bil sprejet sklep o partnerskem sodelovanju s Hrvaškim društvom za operacijske raziskave, poročilo o aktivni udeležbi na DSI'2000, sklep o aktiviranju včlanjevanja v IFORS in sklep o izdaji tretje monografije SDI-SOR.
9. Na 9. seji UO SOR, 11. 6. 2001, je bil sprejet sklep o izvedbi organizacije 6. mednarodnega simpozija OR v Preddvoru, SOR'2001.
10. Na 10. seji UO SOR, 28. 10. 2002, je bil sprejet sklep o organiziranju 7. mednarodnega simpozija iz OR v septembru 2003 v Podčetrtku in sklep o začetku postopka za spremembo statuta SDI, v katerega naj se smiselno vnese obstoj sekcije OR v okviru SDI.

Glede na dogovor o izmeničnem organiziranju mednarodnih simpozijev OR s Hrvaškim društvom za OR z namenom da povečamo kvaliteto simpozijev in zmanjšamo stroške za njihovo organizacijo, je SOR od leta 1997 do leta 2002 **organizirala 3 mednarodne simpozije**.

Od 1. do 3. oktobra 1997 je SOR organizirala 4. mednarodni simpozij iz OR v Preddvoru, ki se ga je udeležilo okrog 80 strokovnjakov s področja OR, od tega več kot polovica iz tujine.

Predstavljenih je bilo 65 referatov, 43 iz tujine in 3 vabljeni referati: prof. Grubbstroem (član švedske kraljevske akademije), prof. Leopold-Wildburgerjeva (univerza v Grazu) in prof. Zimmermann (univerza v Pragi).

Od 30. 9. do 2. 10.1999 je SOR organizirala 5. mednarodni simpozij iz OR v Preddvoru, ki se ga je udeležilo 82 strokovnjakov s področja OR, med katerimi jih je 71 sodelovalo kot avtorjev ali soavtorjev prispevkov. Med njimi je bilo 31 tujcev. Posebej je treba izpostaviti tudi 5 uglednih tujih vabljenih predavateljev: prof. R. Burkard (Univerza v Grazu), dr. D. Schields (United States Dept. of Agriculture, Fort Collins, Colorado, USA), prof. G. Mitra (univerza Brunel, Velika Britanija), prof. L. Neralič (Univerza v Zagrebu), prof. K. Zimmermann (Univerza v Pragi).

Od 26.–28. 9. 2001 je SOR organizirala 6. mednarodni simpozij iz OR v Preddvoru, ki se ga je udeležilo 85 strokovnjakov s področja OR, ki so sodelovali s 54 referati. Med njimi je bilo 33 tujih. Posebej je treba izpostaviti tudi 5 uglednih tujih vabljenih predavateljev: prof. A. Schaerf (univerza Udine), prof. E. Ferrari (univerza Bologna), prof. J. Shawe Taylor (Holloway of University of London), prof. F. Rendl (univerza v Grazu in Celovcu), prof. K. Sorič (univerza v Zagrebu).

Člani SOR so aktivno sodelovali in predstavljali SOR na številnih mednarodnih prireditvah. Najvidnejše med njimi:

1. Workshop on OR (Seggau, Avstrija, april 1998),
2. Int. Conference on Math. Methods (Liberec, Češka, junij 1998),
3. Int. Conference on OR (Rovinj, Hrvaška, okt. 1998),
4. Math. Methods in Economics (Češka, sept. 1999),
5. INFORMS (Philadelphia, ZDA, nov. 1999),
6. Int. Conference on OR (Dresden, Nemčija, sept. 2000),
7. Int. Conference on OR (Rovinj, Hrvaška, sept. 2000),
8. Int. Conference on Math. Programming (Atlanta, ZDA, avgust 2000),
9. INFORMS (Hawai, ZDA, junij 2001),
10. Int. Conference on OR (Celovec, Avstrija, sept. 2002),
11. Int. Conference on OR (Trogir, Hrvaška, okt. 2002).

SOR je v letih 1997–2002 izdala štiri publikacije:

- Zbornik SOR'97, 4. mednarodnega simpozija iz OR (Proceedings of the 4th Int. Symposium on Operational Research, edited by V. Rupnik, L. Zadnik Stirn in S. Drobne), SDI-SOR, Ljubljana, 1997, s 366 stranmi, ki je eferiran v ISI (Index of Scientific and Technical Proceedings), Current mathematical Publications, Mathematical Review, MathSci, Zentralblatt fuer Math., MATH and STN International, Compact math, INSPEC, Journal of Economic Literature, CAB, AGRICOLA.
- Zbornik SOR'99, 5. mednarodnega simpozija iz OR (Proceedings of the 5th Int. Symposium on Operational Research, edited by V. Rupnik, L. Zadnik Stirn in S. Drobne), SDI-SOR, Ljubljana, 1999, s 300 stranmi, ki je eferiran v vseh zgoraj naštetih bazah.

- Zbornik SOR'01, 6. mednarodnega simpozija iz OR (Proceedings of the 6th Int. Symposium on Operational Research, edited by V Lenart, L. Zadnik Stirn in S. Drobne), SDI-SOR, Ljubljana, 2001 s 404 stranmi, ki je eferiran v vseh zgoraj naštetih bazah.
- Rešitve proizvodnih problemov/Solutions to production problems, uredniki V Rupnik, L. Zadnik Stirn, S Drobne, SDI-SOR, serija monografij, tretja knjiga, Ljubljana, 2000, 261 strani, eferirana v vseh zgoraj naštetih bazah.

Nadalje so imeli člani vrsto predavanj na tujih univerzah in institucijah, so bili recenzenti člankov v priznanih mednarodnih revijah in kar je tudi veliko priznanje za SOR, da so člani SOR souredniki mednarodne revije CEJOR (Springer Verlag), SOR pa njen soizdajatelj.

SOR je v letih 1997–2002 vzpostavila tesnejše strokovne in organizacijske stike s hrvaškim društvom za OR, avstrijskim, češkim in slovaškim. Z nemškim društvom za OR (GOR) pa je marca 2001 uradno podpisala pismo o nameri, ki omogoča članom SOR in GOR pri vseh skupnih akcijah recipročne pravice.

SOR si je v letih 1997–2002 prizadevala tudi za promocijo SOR v javnosti preko RTV (L. Zadnik) in časopisnih prispevkov (V. Rupnik).

Ne nazadnje, člani SOR so aktivno sodelovali na DSI 1999, DSI 2000, DSI 2001 in DSI 2002, kjer so sodelovali v programskem odboru in imeli prispevke v sekciji OR.

Maja 1999 je SOR oddala prošnjo za včlanitev SOR v IFORS (International Federation of Operations Societies). Ustrezni odbori IFORS so našo vlogo proučili in nam maja 2001 sporočili, da cenijo naše, predvsem mednarodno znane in priznane, dejavnosti, da pa žal statut SDI, ki je načeloma napisan po njihovih kriterijih, niti z eno besedico ne omenja OR, SOR, oziroma sploh kogarkoli, ki SOR zastopa (prof. dr. Zadnikove, dr. Prešerna, mag. Drobnet) ni najti nikjer med imeni aktivnih v SDI - zato nas na skupščini IFORS junija 2001 ne morejo sprejeti. Ob nasvetih in pomoči predsednika IFORS, prof. Totha in več drugih vplivnih članov IFORS, ter moralni podpori gospoda Schlambergerja, smo poskušali na vse mogoče načine brez spremembe statuta SDI doseči včlanitev, a odgovor je bil trden. Dokler statut ne bo jasno opredeljeval obstoja OR, oziroma SOR, včlanitve SOR v IFORS ne bo.

Finančno je SOR od 1997 do 2002 uspešno poslovala. Tako je na primer leto 1997 zaključila s 587.585,10 SIT ostanka, leto 1999 z 1.379.062,44 SIT ostanka, leto 2000 pa s 1.028520,00 SIT ostanka.

Za ugodno finančno situacijo SOR gre zahvala članom UO SOR, ki so se osebno in seveda prostovoljno (pro bono) izredno angažirali pri pridobivanju sredstev za organizacijo simpozijev, MŠZŠ, ki je bilo pokrovitelj teh simpozijev, in številnim organizacijam in institucijam, ki so finančno in tudi strokovno podprle te akcije.

Natančno finančno poročilo za vsa leta od 1997–2002 je sestavni del finančnega poročila SDI.

NALOGE SDI-SOR V PRIHODNJE

- Nadaljevati organiziranje mednarodnih srečanj (7. mednarodni simpozij iz OR v sept. 2003).
- Izdati znanstveno monografijo SOR z naslovom Modeling of various practical problems.
- Izpeljati včlanitev SOR v IFORS, kar je pogojeno s spremembo statuta SDI in zato predlagamo spremembo statuta SDI:

a) 1. člen

Slovensko društvo INFORMATIKA je prostovoljno združenje fizičnih oseb, ki so zainteresirane za razvoj in uporabo računalništva, informatike **in operacijskih raziskav** in jih vključuje, združuje in povezuje na profesionalni podlagi.

Društvo je nepolitična organizacija civilne družbe in deluje na nepridobitnih načelih.

Društvo deluje predvsem na področjih informacijske tehnologije in informacijskih storitev ter na področju, ki ga označujejo splošni pojmi računalništvo, informatika **in operacijske raziskave**.

a) 6. člen

Društvo lahko ustanovi podružnice in sekcije zaradi učinkovitejšega delovanja povsod, kjer obstaja interes, da bi se organizirali po interesnih in vsebinskih področjih.

Podružnice in sekcije niso pravne osebe.

Sekcija za operacijske raziskave (SOR), angleško Section for Operational Research (SOR), je posebna sekcija društva in se lahko s soglasjem izvršnega odbora samostojno včlani v sorodne mednarodne organizacije.

- Posodobiti in opremiti z aktualnimi dogajanja domačo stran SOR v okviru internetne domene www.drustvo-informatika.si.
- Vzpostaviti sodelovanje s sekcijo za jezik in prispevati v internetni slovar izrazje s področja OR.
- Povečati prepoznavnost OR znotraj SDI in delovanje članov SOR v odborih SDI.

Datum: 30. 11. 2002

Predsednica UO SDI-SOR
prof. dr. Lidija Zadnik Stirn, l.r.